

לקט לבני הראב

על
פרשיות השבוע
ספר במדבר – פרשת נשא
מאת
הרב יוסף דוב הלווי
סולובייצ'יק זצ"ל

נאסף ע"י מנחים יהודה נוסבאום

מ--:

מסורת – מאסף תורני – איחוד הקהילות החרדיות באמריקה
בית יצחק – קובץ תורני – ישיבת רבנו יצחק אלחנן
Torah UZ

ספריו הרב צבי שטרן שליט"א:

נפש הרב

מפניי הרב

דברי הרב

ומעוד מקורות כפי שצוין בראש כל קטע שנלקח

ירושלים טובב"א

תשפ"ג – מהדורה שנייה

א) במדבר פרשת נשה פרק ז

(מן) מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן חמישים שנה כל
הבא לעבד עבדת עבדה ועבדת משא באهل מועד:

מתוך: רשומות שיעורים על מסכת ברכות - עמ' תב-תד

דין שירה שמדיני הקרבן, ונ"מ אי צריכים לוים דוקא לנגן בכלי שיר דהקרבן. אמן לגביו חלות קיום שירה במקדש ועלמא ליכא שום חילוק בין שירה בפה לדין שירה בכלי, דתרויהו הוין עיקר דין שירה וחיל בהוא קיום שירה במקדש. ולפי"ז י"ל דמה שפסק הרמב"ם (פ"ג מהל' kali המקדש ה"ג) עיקר שירה בפה היינו רק בנגע חלות דין שירה שמדיני הקרבן.

ונראתה להוסף דקיים שירה לפני ה' קיום בפני עצמו הוא ואינו קיים שחיל רק במקדש, דהרי קי"ל דמקדשין העיר והעזרות בחודה ובשר, ומוכח שחיל קיום שירה מחוץ למקדש. והנה פסק הרמב"ם (פ"ג מהל' kali המקדש ה"ג-י"א) דלווי השוער שמושור חייב מיתה וכחן שעבד עבודת לוי עובר בלאו. אך נראה שדין זה הוא הלכה מיוחדת בחלות דין שירה שהיא עבודה, דלגביה עבודה נאמר דין חילוק עבודות, וחיל רק בדיון קיום שירה שבקרבן. אמן לגביו חלות קיום שירה לפני ה' דמהוה קיים ומוצה בפ"ע של שירה לא בעין דוקא לוי המשורר, שלא נאמר בה דין של חילוק עבודות ללוים. ולפי זה מבואר מה דבקידוש העיר בנהמיה כתיב (נהמיה י"ב, כ"ז-מ"ב) "ובבחנכת חותם ירושלים בקשו את הלוים מכל מקומותיהם להבאם לירושלים לעשות חנכה ושמחה ובחוודות ובשיר מצלחות נבלים וכנורות וגוי' ובני הכהנים בחצוצרות וגוי' והכהנים אליקים מעשיה מנימין מיכה אליו עני זכירה וחנניה בחצוצרות ומעשיה ושםעה ואלעד וגוי' וישמעו במשורדים". וכתוב להדייא דהכהנים שרו בקידוש העיר והעזרות. וצ"ע דהרי שירה היא מעבודת הלוים ולא של הכהנים.

והנה יעוץ בסוגיות הגם' בסוכה (דף נ:- נא). דהגמרה תולה הדיין וחליל דוחה את השבת בחלוקת האס עיקר שירה בכלי או בפה, דلم"ז עיקר שירה בכלי חיליל הוא עבודה ודוחה שבת. ואילו למ"ז עיקר שירה בפה החליל אינו עבודה ואינו דוחה את השבת. ועוד מבואר שם בסוגיא דلم"ז עיקר שירה בכלי דוקא לוים מגננים בכלי Shir - דהוי עבודה, משא"כ למ"ז עיקר שירה בפה מותר לזר לנגן בכלי Shir דדוקא שירה בפה עבודה היא. ועיין ברומב"ם (פ"ג מהל' kali המקדש ה"ז) זו"ל בשנים עשר יום בשנה החליל מכח לפניו המזבח וכו' וחיליל של קרבן עבודה מפני שהוא חיליל של קרבן וחיליל של קרבן עבודה ודוחה את השבת עכ"ל. ויש להකשות דהרמב"ם פסק (פ"ג שם ה"ג) שעיקר שירה בפה ואיפילו זו מגנן בכלי Shir, ומובואר מזה שישרה בכלי אינה עבודה דהרי כשירה בזור, וצ"ע دائית אינה עבודה אמראי דוחה את השבת. ונראה לתרץ דבטוגיא שם מבואר דבר יוסף סובר דשיר דשמחת בית השואבה אינו דוחה שבת ואילו שירה בכלי על הקרבן דוחה שבת למ"ז עיקר שירה בכלי. ומובואר ד Robbins יוסף רק קיים שירה שחיל בגוף הקרבן מהוה עבודה כהקרבת הקרבן ודוחה שבת. אמן בסוף הסוגיא שם ר' ירמיה קבע דשיר של קרבן לכ"ע דוחה שבת ופליגי בשיר של שוואה דהוי שמחה יתרה אי דוחה שבת או לא. ו"ל דהרמב"ם פסק לר' ירמיה וסובור דל"ר ירמיה Shir של קרבן דוחה את השבת אף למ"ז עיקר שירה בפה, דהמחלוקת בוגם' אי עיקר שירה בפה או בכלי היא ורק לגביו חלות

ומבני הכהנים בחצצרות וגו", וכותב (עוזרא ג', י") "ויסדו הבנים את היכל ה' ויעמידו הכהנים מלבשים בחצצרות והלוים בני אסף במלחחות להל את ה' על ידי דוד מלך ישראל". ולפי מה שביראנו נראה לישוב דרגבי קיום שירה על הקורבן בעי לוי מן המשוררים, וחיל ביה דין חילוק עבודות. משא"כ בקיים שירה לפני ה' דעלמא, וכגון שירה בקדושה העיר והעזרות לא בעין דוקא לוי מן המשוררים, דחל קיים שירה זו בחולות שם לוי בלבד, והיינו מושם דין חילוק עבודות חל רק במקדש. ובילקוט שמעוני מבואר דחל בכהנים שם לוי ג"כ, והכהנים כשרים לשירהDKידוש העיר והעזרות וכדמצינו שהכהנים השתתפו בקדושה העיר והעזרות עם עוזרא. ואילו הפסוק ד"בנוי אסף היו מן המשוררים" מירiy מדין שירה במקדש דחלה על הקרבותנות ונאמר בה דין חילוק עבודות, ואני כשרה אלא בלוי מן המשוררים.

ונראות דהביבאדור בזה דמלבד עבודת השירה אף כהן דחל בו שם לוי כשר לשיר. משא"כ בקיים שירה על הקרבותות דחל דין מינוי הלוים לעבודתם - למשוררים ולשוערים - עצם המינוי לשירותם מפקיע אחרים, והוא דין בהקשר הגברא ולא בעצם חלות דין בעבודת השירה. ולכן בשירה שחלת על הקרבותות קייל דהשוער ממשורר חייב מיתה כזר, ומושם דחל בה דין מינוי וחולוק עבודות ושוער ששוער חייב מיתה כזר מצד הפקעת הגברא - שאינו מנוי. משא"כ בקיים שירה לפני ה' במקדש ובקדושה העיר והעזרות שלא חל בהו דין מינוי וחולוק העבודות בין הלוים, ומשו"ה כל מי שיש לו שם לוי כשר ואף הכהנים.

ויל' שהטעם דחלה שירה בכהנים הוא מושם דשירה בקדושה העיר והעזרות הויא חלות קיום שירה בפני עצמה, דמההוה קיום שירה לפני ה' בעלמא, שלא נאמר בה דין חילוק בעבודות הלוים דבעין דוקא לווים המשוררים, ולכן כהנים נמי כשרים לשירה, וה"ה דלווי שעוזר כשר לשירה בקדושה העיר והעזרות.

והנה ז"ל הילקוט שמעוני (דברים י"ח, א'-ב') לא יהיה לכהנים הלוים כל שבט לוי וכו' בכ"ז מקומות נקראו כהנים לויים, צפה משה ברוח הקדרש שעוזרא עולה מבבל לירושלים והוא מבקש לויים שיאמרו שירה ולא ימצאים שנאמר (עוזרא ח', ט"ז) ומבני לוי לא מצאי שם, והוא מעמיד כהנים ואומרים שירה, אמרו לו מדרעך עשיתךך אל משה למدني לא יהיה וגוי עכ"ל. ודברי הילקוט טעונים ביאור דהרי להדייא איתא בפסוקים דהלוים היו המשוררים בימי עוזרא דכתיב (נחמיה ז', מ"ד) "המשוררים בני אסף מאה ארבעים ושמונה", וכותב (נחמיה י"א, ט"ז-י"ז) "ומן הלוים שמעיה בן חשוב וגוי" בן אסף ראש תהילה יהודה לתפלה וגוי" וברש"י שם פירש דבן אסף היה ראש לפתחו תהילה להיהודים בתפלה ובומרותיהם של לויים. אמנס מבואר נמי בפסוקים דבימי עורה הכהנים ג"כ שרואו וקיימו דין שירה וכדתכיב (נחמיה י"ב, כ"ז- ל"ה) "זבחנות חומת ירושלים בקשו את הלוים מכל מקומותם להבאים לירושלים לעשות חנוכה ושמחה ובתודות ובשיר ממלחחות נבלות ובכנורות. ויאספו בני המשוררים וגוי'

בשעת נעילה ולדפק על שערי רחמים ומחילה הוא החטא של "עובד" בלבד? הרי פרט לנילאה יש ב"על חטא" עוד ארבעים וארבעה חטאים אחרים מסודרים לפי סדר הארץ — ולמה מודגש כאן העושק לבדו?

האמת היא, כי "העובד" הוא החטא הכלול את כל שאר החטאים, שהרי עליידי כל חטא שיהודי עווה הוא מאבד בכך את זכות הקניין שיש לו על חייו. כשהיהודי לומד וננהנה הנאה אינטלקטואלית, הוא משתמש בכח-השכל שהוא רכשו של הקב"ה והנמצא בידו רק בתורת שכירות או קניין זמני. ברגע שהשכל נתפס לרעיונות של טומאה — פוקעת הזכות שניתנה לו לאדם להשתמש בשכל ומה שהוא משתמש עתה בשכל הוא בבחינת עושק. כמו כן בשאר החטאים המסתפים את זכות הקניין והשימוש שיש לאדם בכוורות גוףו ונפשו. על ידי החטא מאבד האדם בידו את זכותו לחיים עצם. החטא נוטל מידיו האדם את זכותו להפעלת המרכיבים הפיזיולוגיים המתחים את גופו. וכשהוא ממשיך לחיות בחטא — הוא חי ב涅ילה, בעושק.

בשעה שאדם עווה תשובה ומתחרט על מעשיו — הרי זה כאילו התרחשה עיסקת מכירה חדשה ונחתם חוזה קניין חדש ביןו לבין קונו ומכאן ואילך ייחל מעושק ידיו.

ב) במדבר פרשת נשא פרק ה

(ז) דבר אל בני ישראל איש או אשה כי יעשה מפל חטא האדם למعلن עליו בה ואשם הגפש והוא:

מתוך: על התשובה - עם רעה-רען

לה' הארץ ומלאה. הוא לא רק בורא עולם — אלא גם אדון העולם והכל-הכל שייך לו, כולל האדם. כך אנו מתחננים ואומרים ב"סליחות": "הנשמה לך והגוף פעליך, הנשמה לך והגוף שלך". הכל שייך לך, כביכול, וכשהאדם משתמש בכוחותיו — הרי הוא מקבל אותן מהקב"ה אדון הכל בשכירות או במכירה. זמן קצר, ה' נותן את חייו האדם לאדם זמן מסוים: לשבעים שנה, לשמונים, לארבעים — הוא מאפשר לאדם לקבל קניין על עצמו למשך זמן מוגבל. קניין זה שיש לאדם על עצמו מתבטא בכמה אופנים: בבחירה חופשית, בכוח השכל, בכוח הייצירה וכיו"ב וכשהאדם חוטא, הרי הוא מאבד בכך את הקניינים וה贖יות שהיו לו על עצמו.

בתפילת "נעילה" אנו אומרים: "אתה נותן יד לפשעים וימינך פשיטה לקבל שבים, ותלמודנו ח' אלהינו להתוודות לפניך על כל עונותינו, למען נחזר מעושק ידיו". ויש לתמוה: האם החטא היהודי שעליו בא יהודי לעמוד לפני הקב"ה

ד) במדבר פרשת נשא פרק ה

(ז) ולקח הבן מים קדרים בכלי חיש ומן העפר אשר יהיה בקרע המשכן יקח הבן ובתן אל המים:

מתוך: אגרות הגראי"ד הלוי - עמ' קפו

והנה כמו קוטה מנול נמסנה (סוטה דף ט"ו) דסי' נועל מימי בכיר, וכמו מסום לכמי נקלח (גמדר ס' ז') מיס קדושים, וכן סכיה שלמג"ס (פ"ג מה' קוטה ה"ט), וכן תלגוס הונקלום ותלגוס יונמן. ועיין נמקלי (נס פיסקהל ז') לין מיס קדושים הלו מקדשו בכלי וחלו כס הלו מי כyor ע"כ. ולכלהורה ה"ע הלו נקלח היהו מנול רך מיס קדושים, ולח"כ מה לנו חס נמקדשו בכיר הלו נמקדשו בכלי סלת מהל, ולכלהורה משמע דמי כyor סמה לעילוגה, הלא"פ לדקדושים ידיים ורגלים כשריס מיס שנמקדשו מסלול כלי סלת. ומקל דנלהה פשוט דסקלה סל סקפרי כיון דמים קדושים קיינו דקדושים למיניהם ולם קדושים קדשות גנוו, ולפיכך כשריס רק מי כyor למי קוטה, מסום לך בכיר קונגע מומס למינום, מצה"כ כלי סלת למalias מקדשים כמהים דקדשות גנוו, ומה רלי לדקדושים ידיים ורגלים, כלי סלת וכיר מלוקים כמה נעלס חלום קדשות כמהים.

ג) במדבר פרשת נשא פרק ה

(ז) דבר אל בני ישראל או איש כי יעשה מכל חטא את האדם למעל מעל בה, ואשמה הנפש ההוא:

(ז) והתודה את חטאיהם אשר עשו והשיב את אשמו בראשו וHAMISHTO YESK ULIO VETAN LAASHER ASHEM LO:

מתוך: ימי דיכרון - עמ' רלד

מצווה היהודי לעשות תשובה בכל ימות השנה בכל ימות השנה מצווה היהודי לעשות תשובה מחמת גזירות הכתוב: "איש אוacha כי יעשה מכל חטא את האדם למעל מעל בה, ואשמה הנפש ההוא: והתודה את חטאיהם אשר עשו וכו'" (במדבר ה, ו-ז). ואולם בעשרה הימים מראש השנה ועד יום היכפורים הוא מצווה ביחס על התשובה על פי הצעוי הנבואי "דרשו ה' בהמצאו" – ימים אלה הם ימי תשובה בפני עצם. הוא אומר: על אדם מישראל להרבות למצות בצדקה ובמעשים טובים בעשרה ימים אלו, לא מפני שעולה בהם ארכותם, אלא כדי לצרף לכל מצותה השנה ולהזכיר בסך כלם את העולם לכף זכות. מראש השנה ועד יום היכפורים נידונים כל באי העולם, הכלל והפרט. תחילת הדין בראש השנה וסיומו ביום היכפורים, כאמור בפיו: "בראש השנה יכתבון וביום צום כיפור יחתמו". כל עשרה ימי הדין האלה שוים ומהווים חטיבת זמן גורלית אחת.

ה) במדבר פרשת נשא פרק ה

(כא) והשביע הבחן לאשה יתן ה' וותך לאלה ולשבעה
ברור עפר בתה ה' את ירכך נפלת ואת בטגר צבה:

(כב) ובאו הפעם המאררים האלה במעיר לצבות ביטן
ולנפל יגן ואמרה האשה אמן אמן:

מתוך: אגרות הגראי"ד הלוי - עמ' קט

'והשביע הכהן את האשה'

מה שפקפה סר"ז (נילס דג' ב' ד"ה ופניהם) על ר"מ
שכמן דגנומען מפי למליס כני סס לו ליין ולן
כמושגע מפי עלמו, דסם ילפין דין זב מוקוטה וסתס
סיל מושגע מפי למליס. ופקפה עליו סר"ז דסמי^ו
נסוטה סיל מושגע מפי עלמא, כדכמיכ ולחדרה סלפס
המן המן, וגמרין מינס (סטוחם דג' כ"ט) לכל צבועות
ששונס המן להר שנואה כמוניון שנואה מפי דמיין.
והג"ל דבנה נקוטה געינן סמאל שנועט כבן, כדכמיכ
זקלם וואצניע סכנן חט סלפס, וויס סלפס
פָּלָמָה חלמאל לְמַמִּי. ולכלולס ג"ע דסלט כל טונא
המן חמר שנואה, השזועה יונזים ע"ז שונא, וכמדאין
לארלמג"ס פסק (פ"ג מה' סטוחם כ"ח) דהפייל חס
המוציע לְמַמִּי נר ספלטה כמו קטען לו עכו"ם, נס
שונא המן חפריסס כמוניון שנואה מפי דמי, וע"כ
למעשה השזועה וחולמה געיזים ע"ז שונא נלבד,
וسمציע לְמַמִּי מזמס חלט מעשה קוֹף, וויס נימל גני
סוטה דלט הייח הילט מושגע מפי עגמיס צלגד מדין
המן, ה"כ סכנן חייט ציין כלל נטעסה השזועה
ולחלומה, חלט סלפס גענמא רק סיל בשושים חט
השזועה גענואה, וו"כ סרי חיין כלן שנועט כבן,

ונקוטה קוי גו"כ דגניען דוקט שנועט כבן, חס קוי
נס דין גענועט סלפס סמאל כה חלט שנועט כבן.
ול嫕 דגנלה מוכרט דסכל גני סוטה סאכנן שוטה חט
שנועט וחלומה על סלפס, וו"ס ציין לדין המן, חלט
קוי גו"כ גפ"ע דסכלן מוציע חוטה ומלה עלי^ו
שנועט, וחו דין סל מושגע מפי למליס סאצנועט
געזים ע"ז סמוציע, וכלהמת גראן להר סהמצעיע ישל
בר ספלטה שגנומטו מחול על האני. וו"כ גני סוטה
ליך נ' דגנרט, מושגעט מפי כבן ומושגעט מפי עגמיס
ע"ז סלמן, וו"כ ספיל שכיר ר"מ דגנוטה ליכל
מושגעט מפי למליס.

ועוד גנלה דהה דהעונה המן חמר שנואה כמוניין
שנואה מפי דמי דמייקרי שנגען וסימה חלט
שפלהט שזועה, חלט סכלן שזעריך השזועה נסיבות גלען
הזה ולט ימcker חפייל דנרכ חמד, חייל ע"ז לה יוועל
סלהמן, דסלהמן חייט שוטה סלהמן חט השזועה ככמאנס
ולכלונא חלט שסיטט חילט שנואה, וסכל גני סוטה
דגניען שסאצנועט מטה כלהר סיל כטונא נפלרט סוטה
ולט ימcker חפייל מינס חמת, ע"ז הסלמן חייט מושעל.
וו"כ נקוטה גראן לסייע חלט סלט שזועה מדין מושגע
מפי למליס, דמס סלומר סכנן חט ספרסה נסקיים
הילט דין המיימת השזועה ככתנו, וע"ז ספיל מוליכ
ר"מ שנוקוטה ליכל מושגע מפי למליס, וכט"ג.

(ו) במדבר פרשת נשא פרק ה

(כא) ווהשביע הפהן את האשה בשבועת האלה ואמר הפהן לאשה יתן ה' אונר לאלה ולשבעה

בתוכ עמר בחתה ה' את ירכך נפלת ואת בטען צבה:

(כב) ובאו המים המאררים האלה במעיר לצבאות בטן ולנפל ירכך ואמרה האשה אמן אמן:

מתוך: רשימות שיעורים על מסכתקידושין - עם תפ-תפג

ועיין בפירוש רשי עה"ז (בפירוש פרק ה פסוק יט) על השבועה הראשונה זו"ל והשביע אותה וגבי - ומה היא השבועה אם לא שכוב הנקי, הא אם שכוב חנקו ולא תנקן, שמכל לאו אתה שומע כן, אלא שמצוות לפתח בדרני נפשות חלה לזכות עכ"ל. ונראה דרשׂ עה"ז פירש את הפסוקים כמו הרכבים דיש רק שבועה אחת דכולל שבועה ואלה דהרי רשי הכניס שבועה הראשונה נפשות חלה תחת אישך והוא נטמאת את האלה לתוך השבועה הראשונה. וצ"ע בדעת רשי עה"ז, למה הוא לא פירש את הפסוקים כפשוטם וכמו הפשטות הדגם' בסוטה, וכפירוש רשי עצמו בסוגיא דין דין דיש כי דבריהם שונים: שבועה דעלמא ובגונס' לזה שבועה דיש עמה אלה, וצ"ע (881)

(880) עיין בחוזן חזקאל (פרק ב הל"א) דבריו הרכבים פסק כרב בסוגיא שם דוחול על כל הפהןך דיש כי שבשות שותת.

(881) לכוארה רשי לוקח את פירשו לhoraת מהגמ' לקפן (סב). וסבירא את הפרישת חנקו על המלה הנקי דנמצאת בשבועת הראשונה רשותה. והראשונים שם כבר הקשו דהרי לפי הנג' בסוטה השבועה הראשונה היא שבועה שאין עמה אלה והיאך הנג' דיביך את הקלהה שלה בחוות השבועה הזאת. ועיין ברשב"א זו"ל ואית' אי' שבועה שיש בה אלה היא ובמס' סוטה (יה). אמרין דשתי שבשותה החלו לפה חד לשבועה שיש בה אלה וחוד לשבועה שאין בה אלה, איך לא מיטיר ואלה דנקוי לא מיטיר שא בה הדיא וכו' עכ"ל. וא"כ יתכן דרשׂ עה"ז באמת סבור כמו דifies על השיס' דיש כי שבשותות שותת ומ"ט הוא הכניס את הדיקוק דנקוי לתוך השבועה הראשונה כמו שביאר הרשב"א.

מאיידן הרכבים (פרק ג' פהלו פוטה הל"ז) הbin את כל העניין באופן אחר זו"ל ואחר כך משבעה הכהן בלשון שהוא מכורת ומודעה בלשונה שלא גרים לה אלא קינוי וסתירה שקנה לה בעלה ונסתורה ואומר לה בלשון שהוא מכורת אם לא שכוב איש אותן ואם לא שיטת טומאה תחת אישך הנקי ממי המרים ריתן איש בך את שכבותו מבלדי אישך יתן ה' אישך לאלה ולשבועה בתוך עמר בחתה ה' את ירכך נפלת ואת בטן צבה ובאו המים המאררים האלה בمعنى לצבות בטן ולנפל ירכך. והיא אומרת אכן אמן אמן בלבד שבועה דהכהן והוא נטמאת תחת אישך והוא נטמא בטענה שחייבת הכהן וזה עליון עמר על האשה מבלדי אישך. והשביע הכהן את האשה בשבועת המארדים אישך. ומטרת הרכב שבחת הארץ ואמור אל האשה האלה ואמר הכהן לאשה יתן יהוה אישך לאלה ולשבועה בתוך עמר בחתה ה' את ירכך נפלת ואת בטן צבה, ובאו המים המאררים האלה בمعنى לצבאות בטן ולנפל ירכך ואמרה האשה אמן אכן, וכותב את האלה האלה הכהן בספר ומהה אל מי המרים עכ"ל. וככה גם עולה בפשטות מהגמ' בסוטה (יז). דמפרש את הפסוקים האלו, זו"ל א"ר זירא אמר רב, כי שבשות האמורות בסוטה למה וכוי אילא אמר רב ואחת שבשותה שיש עמה אלה, ואחת שבועה שאין עמה אלה, היכי דמי שבועה שיש עמה אלה וכוי אילא אמר רב אלא משביעני עליך שלא נטמאת, ואם נטמאת יכוון בז' עכ"ל. והרי מבואר הדגם' הבינה דהכהן משביע אוthon פעמים, פעם אחת בשבועה סתום ופעם שנייה בשבועה דיש עמה אלה.

האלת והשבועה

ד"ג: גמ'. אמן על האלה, אמן על השבועה.

עיין ברישׂ דפירות וויל על האלה - ירכך נפלת גנו', השבועה - שהיה משבעה הכהן ואומר משביעני עלייך שלא נטמאת כדכתיב (במדבר ה) והשביעו אותה דבטים שונים. וכן משמע מהפסוקים עצם דנראה דיש כי דברים שונים דהכהן אומר לאשה (במדבר פרק ח פסוק יט-כב) זו"ל והשביע אותה הכהן ואמר אל האשה אם לא שכוב אישך ואם לא שיטת טמאת תחת אישך הנקי ממי המרים האלה, ואת כי שיטת תחת אישך וכי נטמאת לאהה (במדבר פרק יט-כב) זו"ל והשביע אותה הכהן ואמר אל האשה אם לא שכוב אישך ואם לא שיטת טמאת תחת אישך וכי נטמאת ריתן אישך יתן ה' אישך וזה עליון עמר על האשה מבלדי אישך. והשביע הכהן את האשה בשבועת המארדים אישך. ומטרת הרכב שבחת הארץ ואמור אל האשה האלה ואמר הכהן לאשה יתן יהוה אישך לאלה ולשבועה בתוך עמר בחתה ה' את ירכך נפלת ואת בטן צבה, ובאו המים המאררים האלה בمعنى לצבאות בטן ולנפל ירכך ואמרה האשה אמן אכן, וכותב את האלה האלה הכהן בספר ומהה אל מי המרים עכ"ל. וככה גם עולה בפשטות מהגמ' בסוטה (יז). דמפרש את הפסוקים האלו, זו"ל א"ר זירא אמר רב, כי שבשות האמורות בסוטה למה וכוי אילא אמר רב ואחת שבשותה שיש עמה אלה, ואחת שבועה שאין עמה אלה, היכי דמי שבועה שיש עמה אלה וכוי אילא אמר רב אלא משביעני עליך שלא נטמאת, ואם נטמאת יכוון בז' עכ"ל. והרי מבואר הדגם' הבינה דהכהן משביע אוthon פעמים, פעם אחת בשבועה סתום ופעם שנייה בשבועה דיש עמה אלה.

ז) במדבר פרשת נושא פרק ה

(כב) וְבָאוּ הַמִּים הַמְּאֻרְרִים הַאֲלָה בְּמַעַן לְצֹבָת בֶּן
וְלֹגֶל יְהֻרָּה אַמְרָה הָאֲשָׁה אָמֵן אָמֵן:

מתוך: מסורה חוברת כה - עמ' גב-נה

ב' עניינים, א' דהוי לשון שבואה, והוא מקרא דפרשת סוטה, וב'
דהוי קבלת דברים מפרשת הקללות.

והנה נראה, דהאי דינה דעתנה אמן אחר השבואה אי הי לשון
שבואה עצמה, הי מה' בין ר'ית ור'ן ריש מס' נדרים, ר'כתב הר'ן
להוכיה מכמה טוגיות דשבואה לא בעי שם, והק' דהא אמרין
שבועות (לה): דשבועת העדות בעי שם. והביא בשם ר'ית, זול'ל
ה'ם במושבע מפני אחרים דהא מסוטה גמור'. לה שמושבע מפני
כהן, אבל במושבע מפני עצמו לא בעי שם עכ'ל. והק' עליו הר'ן,
זול'ל ותמהני עליו פה קדושיך איך אמר דבר זה, דהא אמרין בס'פ'
שבועות שתים בתרא (כת':), הדמוציא אמן אחר שבואה כמוツיא
שבואה מפני דמי, וילפי' לה מסוטה דכתיב ואומרה האשעה אמן
אמן, כלומר והויא כמושבע מפני עצמה, וכו', עי"ש בכל דבריו.
והיינו דלפי ר'ית סוטה הויא מושבע מפני אחרים, ולכן צריך
שבואה בשם אף דעתה אמן. והוא דלא בדברי הור'ם הנ"ל, דאמן
כמושבוע מפני עצמה, ואי בעי שם גבי סוטה אף כל שבואה ליבעי
שם.

וע"ע פ"א מהל', ברכות ה"א, זול'ל וכל העונה אמן אחר
המברך הרי זה כمبرך, והוא שיחיה המברך חייב באורה ברכה,
עי"ש, רגבי ברכות בעינן דוקא השומע מבר חייב. ונראה דאמן
ברכוות הוא כמו גבי נדרים דאיינו לשון ברכה עצמה אלא דהוי
קבלת דברים של המברך, ולכן בעינן שהוא מצווה בדבר.

וטו נראה נ"מ, דיל"ע במאי שמשביע את רואבן ושמען חברו
ענה אמן אחריו, דיל'ל דבשבואה חייב שמעון, כיון דאמן הי לשון
שבואה, אבל בנדרים פטור משום דאיינו לקבל דברי חברו א"כ
כיוון חברו להדרו.

העונה אמן אחר השבואה כמוツיא שבואה מפני דמי
כתב הרמב"ם פ"ב מהל' שבועות ה"א, זול'ל אחד הנשבע
אחד מאربع מיני שבועות אלו מפני עצמו, ואחד המושבע מפני
אחרים וענה אמן, אפילו השביעו גוי או קטן וענה אמן, חייב, לכל
העונה אמן אחר שבואה כמוツיא שבואה מפני, עכ'ל, עי"ש. דהנה
כתב הרמב"ם דאפי' אם השביעו עכו"ם או קטן שאין שבועתן
שבואה כלל חייב כשבואה אמן. ונראה דהדא הוא דאמר דהוי
כמוツיא שבואה מפני, והיינו דאמן הי כלשון שבואה ממש, ואפי'
אין הפלאה למשביע כלל.

אכן, עי' פ"ב מהל' נדרים ה"א, זול'ל אחד הנודר מפני עצמו או
שהධירו חברו ואמר אמן או דבר שענינו בענין אמן שהויא קבלת
דברים, וכו', עי"ש. והכא לא כתוב הרמב"ם דחייב אפי' הדירו
עכו"ם או קטן, ואדרבה מרכבת הדHIRו חברו משמע דהיינו חברו
בר חייב. ומהזה נראה דאייןண בנדרים לשון נדר כדאמרין גבי
שבואה, אלא דהוי קבלת דברים בכלל, כדכתב הרמב"ם הכא.
ולכן לא חייב עי' עכו"ף וקטן, משום דאיין להם הפלאה כלל
לקבל מהן. ונמצא, דaicא ב' דינים בענין אמן גבי שבואה, והוא
לשון שבואה, ועוד קבלת דברי המשביע.

וסמכים לכך דaicא ב' דינים בענין אמן, עי' לשון הגמ'
שבועות (לו). דאיתא, אמר רבי יוסי ברבי חנינא אמן בו שבואה,
בו קבלת דברים דכתיב אורור אשר לא יקיים את דברי התורה הזאת
לעשות אותם ואמר כל העם אמן, וכו', עי"ש. והיינו דaicא אלו

ח) במדבר פרשת נשא פרק ה

(בג) וכתב את האלה הבחן בספר ומזה אל מי המרים:

מתוך: רשימות שיעורים על מסכת סוכה - עם רפה

מסכת סוכה

דף נ"ג ע"ב. בغم' – נשא אחיתופל ק"ז
בעצמו ומה לעשות שלום בין איש לאשתו כו' שמי
שנכתב בקדושה ימזה כו' לעשות שלום לכל העולם
וכו'. מכאן מוכח דהא דמוחקין את השם בסוטה אינה
מדין התורה אלא מדין דחויה, שיש במחיקת השם מעשה
איסור אלא דשלום בית דוחה את איסור המכילה. דהא
יליף אחיתופל לכל התורה כולה מסוטה, דאיilo התורה
למצות סוטה אין אפשר ללמד לשאר התורה. וכן עין
ברמב"ס (פ"ד מחנוכה הל"ד) הפסק דнер ביתה קודם
לנר חנוכה משומש שלום בית, ולומד במחיקת השם
בסוטה, ומוכח דהוינו דחויה ושיך בכחת"כ ואינה התורה
למצות סוטה בלבד. ולפי"ז מובנים הדינים דאים
דמאיימין על הסוטה לפני שמוחקין את השם. מכיוון
דרמחיקה לא התורה ומהוה מעשה איסור, ולכן מאיימין
עליה שלא תבייתו לידי מחיקת השם.

עוד יש להוכיח חילוס נדרי הקדש ונדרי איסור לעניין קיום המצויה שהרמב"ם בספר המצוות מズורה עשה ציד חישוב מזורה מוגזא שפטן חשמורי, וכל הדرعا מפיו יעשה למצויה אחת. והרמב"ן השיג על הרמב"ם וממנה אוחזן לשתי מצויות, מצוצה מוגזא שפטן תשמור ונשית כאשר נדרת לה אלקין נדרבה, איידי בנדרי הקדש. ומצויה כל היוצאת מפיו יעשה איידי בנדרי איסורנו וצ"ע ברמבי"ם למה לא מנה כאן שני שתי מצויות. **ולל"פ** ברמבי"ם נדרי הקדש הם קיום עשה, ובנדרי איסור הוי איסור עשה וזה דברו של הרמב"ם שכאשר יש קיום עשה וגם איסור עשה אין מונה אלא אחת כמו שמנה אותן בשבחה וויהיב.

עיי"ש ברמבי"ן שבtab דרך בנדרי הקדש הצריך הבוחן לאמר וכי תחדרلن נדר לא יהיה בן חטא דעתך ודכוין רמקיים וממצויה טוב לנדר קמ"ל דטוב אשר לא תדר, אבל בנדרי איסור לא הצריך הכתוב לומר בן שפשות הרוא שאין כאן מצוצה.

והנה נירחות הוי לכאהו נדרי הקדש שהרי מתחייב עצמו בקרבתות. וגם יש קיום טלאות בណירות. וכן בಗם מפורש שיש בל תחادر בណירות וכל תחادر אינו אלא בנדרי הקדש כרמפורש ברמבי"ן. ועוד יש להוכיח דນירות הוי נדרי הקרש מהמשנה בណירות דהאומר והריני נoir הריני נoir חייב שניים. ולפי פירוש השני שם בר"ן חייב שניים הוי שחייב לנוהג נירחות פפעמים דהינו ס' יומ דא"א לקיים שני נירחות בניהוג אחד ובגענן מעשה קיום של נירחות. (ומכאן הביא המהרים פרוטונכורג ורואה שם מתוך שני קרובים חייב לנוהג אכילת פעםיים. ועוד יש להביא ראייה דນירות הוי נדרי הקדש דאין מצוצה לשאול בណירות).

וצ"ב ברמבי"ם וריש הלכות נירחות פ"א הל' א' שבtab הנירחות הוי נדר מכלל נדרי איסור שניי כי ידרו נדר ניר וגנו. **ולל"פ** ברמבי"ם שתגנה בנדרי הקדש עיקר בתומו הוא לחייב עצמו בקרבן ובנדרי איסור הוא לאסוד על עצמו דברים המתוירם. אבל בណירות הוי מקבל על עצמו איסורים אבל יש קיום נירחות — דהינו המעשה נדר הוי נדרי איסור אבל החולות קיום הוי של נדרי הקדש. יש קיום המצויה בניהוג נירחות. וזה מה שציטט הר"ם מהפסוק — הנירחות הוי מכלל נדרי איסור שניי "איש כי יפליא לנדר נדר ניר להיזד לה" שקבלת נירחות הוי נדר מנדרי איסור — לנדר נדר ניר דחוית איסור נדר. אבל החולות קיום הוי של נדרי הקדש הנחות בקיום המצויה — להזיד לה.

ט) במדבר פרשת נשא פרק ג
(ב) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש או אשה כי יפלא לנדר נדר ניר להיזד לה:

מתוך: מסורה חוברת ט - עמ' מו-מט

בדין נדר נזירות

הרמב"ם בריש הלכות נדרים חילק את הנדרים לשתי קטות נדרי איסור ונדרי הקדש — ז"ל: החלק הראשון הוא שיאסוד על עצמו דברים המתוירים לו... והחלק זה הוא שאני קורא אותו נדרי איסור... והחלק השני הוא שיחיב עצמו בקרבן שאינו חייב בו וחלק זה הוא שאני קורא אותו נדרי הקדש. וכן עיין בדין ריש מדרים שחילק בין נדרי הקדש שהם בקומ ועשה ונדרי איסור שאינם אלא איסורים שנזהרים בהם בסב ואל מעשה.

וכן בחורה מצינו פרשה "נדרי איסור" בפתח דכתיב לאסוד איסור אל נפשו, ופרשת "נדרי הקדש" בכ"י חצא — כי תזרור נדר לה' אלקין לא תחדר לשלמו.

וזע שאף בנדרי הקדשות יש חלה איסורים ולא רק חיבוטים. שהרי בemma' נהא איהה דהמועל בהקדש צובר גם על בל חיל ומוכחה דהחולות איסורים הם חוץאת הפלאת תנברא. ועוד שרכוב הראשונים סוכרים דעתך נדר הוי עלי החפהה ואף להרמב"ם והר"ן דעתך נדר לא עלי התפשה יש נדרי איסור של קוננות.

והנה לא רק בנדרי הקדש ריש חיבוטים בком ועשה. דזה אינו רק באומר הרדי עלי, אלא אף בנהכה יש חיבוטים. שהרי אף בנהכה אם אין מביאו כראוי עוכבר על בל תחادر.

וחילוק נדרי הקדש מנדרי איסור, הוי, שנדרי איסור נחותפים בחלוקת ושין שיעבור או יקיים נדרו, אבל קיום הנדר אינו מצוצה אלא העדר עבריה משא"כ בנדרי הקדש דקיים נדרו הוי גם קיום המצויה. יש להוכיח שבנדרי הקדש יש קיום המצויה אם מקיים נדרו משא"כ בנדרי איסור, שבגמ' וכן ברמבי"ם נפסק שיש מצוצה לשאול על נדרו. וברמבי"ם פ"ג הל' כ"ה מה' נדרים כי מצוצה להשאול על נדרו... ב"ה א' בנדרי איסור אבל בנדרי הקדש מצוצה לקימן ולא ישאל עליהן אלא מדורך. עכ"ל. ובפשטות יש לפרש בנדרי איסור שאינם אלא הולת איסורים ואין קיום המצויה בשמיות הנדר א"ז יותר טוב להשאול על נדרו כדי שלא יבוא לעכור על נדרו, משא"כ בנדרי הקדש דיש קיום המצויה אז טוב שקיים המצויה ולא ישאל על נדרו.

במשנה במודר דף ד: הורני נזיר מן החיצנים ומן הגוים ומן חנבלת ומן הטומאה הרי זה נזיר וכל רקווקי נזירות עליו. בגם' מתני' ברבן דאמרי אפי' לא נזיר אלא בחדר מנתון הרי נזיר. ולפifyיד יש להביא ראייה לשיטת הריט שנזיר מקבל אישור נזיר אף שהחולות וקיים נזירות הרי נזיר הקדש שהרי אמרנו שאיסורין אין אינו חלק מהקיים מלאות, שין אין סותר אלא דין הרי רק חולות אישור. ואעפ"כ אם מקבל עליו שהיה נזיר מן היהין לכך נעשה נזיר לכל חולות אישור. והל עליו כל רקווקי נזיר, וחול בשכיל גם הקיים מלאות אפילו קיבל אלא אישור. אבל זה, באמת תליי איך שנפרש את דין רמחנ ת |ין דאם נפרש והמעשה קבלה hei רך על אחד אלא שהחולות נזירות מחפשט בעד הכל או יש לפרש כמו שתכתבו בשיטת הרמביים. אבל אם נפרש שע"י זה שמקבל עליו חד מדיני נזירות hei כמו שמקבל עליו כולם וכןן אפילו שטעשה הקבלה hei רך על חד. אבל העפ"כ חל המעשה קבלה עד כולם. אז אין להוציא שם לשיטת הרמביים, שהרי אינו רק מקבל על עצמו יין אלא כל דין נזירות וכןן ע"פ דין כל הלכות וקיומי נזירות עליו. (ועיין במנ"ח שנתקף אם מקבל עליו רק אישור יין אלא שחול עליו כל אישורי נזיר ואח"כ עבר על אישור חנבלת או טומאה אם עבר משום כל אחר).

אבל יש נזירות את שאינה נחפסת כלל בקיום המצווה, ואני רק נדרי אישור — והוא גדרות שמושן — שהרי אסור לעולם וא"א שהיה קום גדרות כל מלאות דהיקום הוא עיי זה שנוהג אישורי נזירבעד מלאות ימים. ואפי' בנזיר עולם יש מלאות — שכלי ייבח וחשוף טקיל שערו ומביא קרבעוחץ, ובאמת רשיי אמר שאין דין נזירות שמושן אלא גדרות של שמושן עצמו, אבל אחר אינו יכול לקבל על עצמו גדרות שמשאן וסביר אין גדרות רק של אישור בלי קיום מלאות. אבל הרוים סובר גדרות בקבלהו hei נזרי אישור סבר דיש גדרות שמושן אף עתה.

זהנה עיין ברמביים פ"ד מהל' גדרות הל"ח ז"ל: שם שהאב או הבעל מפר נזרי אישור כך מפר נזרי הקדשות הדומות לנדרי אישור. וצ"ב במא שכחוב הרמביים נזרי הקדשות הדומות לנדרי אישור. ואין לפרש רמנזר בעדר של hei זה אבל hei עלי אינו יכול להפר שرك יכול להחזר חוץ ולא גבראו זהה אינו שהרי גם יכול להפר שבוחות. אלא נראה דכוונת הרמביים הוא נזירות, שאינו יכול להפר שום נזרי הקדש אלא נזירות. והפרה תליי במעשה נדר כמה שקיבל על עצמו נדר אישור אף שבקיים הוא נזרי הקדש.

ויש להקשות על הרמביים שכחוב דעתירות hei נזרי אישור שהרי מפורש במשנה במודר דף לי, דלבית שמאי דהקדש בטעות hei הקדש גם נזירות בטעות hei הקדש, ומוכחת דעתירות hei נזרי הקדש. ואין לו מר דבקומו hei נזרי הקדש שטעות חלוי במעשה נדר ולא בחולות הנדר. וצ"ל דלב"ש שאין דין טעות בכ"י הקדש היינו שההפלאה והקדש שונה לממי' מה ששל נזרי אישור וכןן הפרשה של מטהו והפרשה של כי חזא מופרים וה מה. אבל לב"ה והקדש בטעות אינו הקדש בההפלאה ונגעוו שוי הפרשיות האלו. וכןן לב"ש א"א לו מר שנזירות hei נזרי אישור שטעות שבקיים או נזרי הקדש וא"א לזרע שוי הפרשיות וכןן לב"ש צריך לו מר שנזירות hei לגמרי נזרי הקדש. משא"כ לדין ודאי טוסקים בכ"ה יש לו מר בקבלהו hei נזרי אישור אף שבחולות קיום hei נזרי הקדש.

זיה גדל פרע שער ראשו:
אש אשר תחת זבח השלמים:

מאתם מלהן רם"י סס (ויהי ט"ז). אכן סלמג'ס מפרש דהכרת קלי נפי מה דק"ל נזיר טהור אף אם נילע כמקודם קוגר אף טהור, כי סלמה זו שפקד דרכם הפליטים מהם דוד הולמס לעמ' כי דין נפ"ק, להע"מ סדרדייש נקורות מ"מ יול נדיבגד כשריפה לס נילע כמקודם, וכילור אדרנו ג"ע, כמו כן בסון כנמרום (אטו) הפליטים קחתי פדור מון מטהון טגול ממדינה מפהי טשרו נקבר ג"ע, אף ליכל כל גלן לין נקורות שפקיע דין שריפס (וככרי טערוי זבז חטום' סס [ר'ה] ר'ם ו'ק' פקיען).

אשר דמנואל נכל וא, דצער מגנטס טומאלס גל נאכער
מסוס קקלט, הילל דמאות קדולס נומרא ט
ההפלט טען קגואר, וויל סלאה ספ"ע נצער
חויר טמלה, חוץ דקלהרים שנמלט דמאות קדולס
מפרקיטה דין סדרפה. ע"כ מפרה ארטוג"ס, דהיל
המנואל כנראהו דער טהון סטאטליך סטט דוד כלקס
על קלי למ"ז דטשין קגואר, היל דואו דין מיזיד דנס
בבנרטיפס מקיס כיענד מתו טהיל על סטטס ט גינט
כטמאלה, היל גנילם גאנדיעס אל ייל, ושיין צילקוט פ'
דצער זויר טהון נאכער כטמאלה, סי' ס"י
לעדיין דקגואר מסוס פלט מיזידת כטפיגל דטמלו

לUPI זה יונכלהו וכרייט דלעיל, בכלהמת סטט נויר טמפל
מוור כאנלה כהו צבר נויר מוגראט, הילן
האונגולות טומולס אוּפרטת זה השער כהו פגנולט טראטה.
באנלה כטנגולט טארה סטנווקר פול עטס חיך סטרסט
טער מגלהת מגויס'יכ ווון על פלאט, ווילאטה כל ברוסטה
כללו נס ליקור הנאות (דסה ליקור פנלה מוייד גל
וחהנולר נקרט), כמנואל נספרי דסער מגלהת הסור
מקורה ווון על פלאט. ע"כ נרחה, וגס כטאנגולט טומולס
סיל קנוורס גטלמרס גענטס הקפפין, דונשין
קנוורס ומונש נסיזום קנוור, מפדרת זין ליקור הנאות,
באנלה דשונת סטרסט כטאנגולט טארה מפדרת ליקור
באנלה צבר, האל צבר סטט נויר טמפל דלט גראץ
הכוורת. מוור כאנלה כהו צבר סייר מוגראט.

**אםאי שער נזיר מצורע
מוותר בהנאה
ושער נזיר טמא אסור ?**

ספרי כלכום מיסודות נומנומיו כדין ליטוש
הנמהה כל שער
(ב) שער מגלה מטוס כל טארס גנור ט
טנטה, וילפין וזה מונען על פתק, כ.)
השאדור מוקם כט' ט' קול טן דע מגלה
הווקהס כהו גנולאדו לטטיס ווילגס כהו, וויל-
טטס מילפין מסקלר קדום ישי' גל פרע שער שער
טנטה (טנדור ווילפין) קיד' לא טמיון פטנט
על קדום ישי' ו קדום שער וכרי קדום
הנמהה נלי צבוח תומך וגולם סנור פטם להלן
טטס מיל' קדום ישי' מיל' ע"כ. ב.
ההנמהה טי' למוכנס מיזהיט,ائد כל גל
גנולם טארס וויל טקלר וגולם סנור פטם
ההנמהה טלט טרו ווילם יה שער להט טרו וגולם
ההנמהה טלט טרו ווילם יה שער כלכל וויל טקלר
ההנמהה כל גלטט טרל וויל טקלר וויל טקלר

לכארורה נ"ע למ"ה לנ' קרא מיזיד נלטשול צער
מגלהם טהרהן כל מלון, ווותחן אל
קפקק נלטשול פנימה כל צער סיר סטס טלקול רף
געלוחו לפיטים, ומגלהת טהרהן כל גרשא מגלהות
סיטיס. גרס התירון פצוט, דהנ"מ הוּא לענן שריפה,
סבר סייר כל מגלהט טהרהן נלטשול ימי נאו,
יעשן צריטה כמגולר נקרלה ווותן על החק וכוכבנה
טמורה (דז' נ"ב) (ופידוט צבר סייר קושׁ צבר כל מגלהט
הארהן לנוֹן צער ניר פספס), יונגליוחו לפיטיס רף דהצער
קסדר נאג'הן, מ"מ לח ענן שריפה, דנו"ה"כ כל
דריטה נלטורה רן קר קווים מגלהט טהרהן, וכמו שכתוב
וילם באניגר סטס טלאן מוזע.

יא) במדבר פרשת נשא פרקן

(1) פֶל יְמֵי הַזָּiroֹ לְהִ' עַל נֶפֶשׁ מַתְ לֹא יָבָא:

מתוך: איש halacha-galui noshter - עמ' לו-לו

יש ליהדות יחס שלילי אל המיתה ואל המתים ; מת מטמא, כבר מטמא, אדם שנטמא במת טמא טומאה שבעה ואסור לו לאכול נקיים ולהיכנס למקדש, נזיר שנטמא למת סותר את חיים הראשונים וציריך לנלח תגלחת טומאה ולהבא קרבן, כהני ה', אסורים להיטמא למתים. כל שקדושתו למעלה מקדשות חברו, איסור טומאתו חמור ; כהן הדיות מיטמא לשבעת הקרובים, כהן גדוֹל (גס הטיר כמותו) אינו מיטמא אפילו להם. ובשעה שהרבה דתות רואות בתופעת המיתה חזון חיובי, התומך וסוער את ה"תחושה" והתחודעה הדותית, ולפיכך קידשו את המות, את החמת, את הקבר, שהרי כאן הוא מפטן הטרנסצנדנטיות, שער העולם הבא, חלון מלא אורה, הפורץ לתחום עליון ונשגב, הכריזה היהדות טומאה ביחס למות, ומאסה במיתה, בכליון ובגוויה, ובחורה בחיים וקידשה אותן : חידשות הנאמנה, שהיא בת קולה של ההלכה, רואה במות ניגוד עצום וסתירה מבהילה לכל חי' חדת. המות סותר את כל מהותה של חווית איש חdot חمفוארת. "במתים חופשי" — ציוו שמת נעשה חופשי מן המצוות". ומנהג ישראל לעשות-caneshi לוטיר, שציוו להסיר את הציצית מתכרייכי המת או לפולון, תורה היא. אין להלכה שום זיקה חיובית למות ולקבורה : כלפי ליה, היא مستقلת בתופעות הללו מבחינה שלילית. "מי שמתו מוטל לפני פטור מן קראת שמע וכן התפילה וכן התפילה וכן כל מצוות האמורות בתורה". התוספות העתיקו דברי ר' בון בירושלמי : "כתיב למען תזכור וכו' כל ימי חייך ; ימים שאתה עובס בחיים ולא ימים שאתה עובס במצוות" (רש"י וחרטב"ם מפרשין הלכה זו משום זין עובס במצוות פטור מן המצוות). מות הוא סמל גישום הטומאה,ומי שהו קדש לאלקיו ציריך להיבدل ולהתרחק מטומאה זו. "לאביו ולאמו לאחיו ולאחותו לא יטמא להם במותם כי נור אלהים על ראשו".

לקיים הנדר שוה נזירות להקרש, דברויהם נאמר דין קום. (שם נהדי איסור שכינה הרובים לנדר ניר הוא משומם דודמיים מהה בחולת איסור לנדר איסור ושעני המה לנדר הקרש, ואיך בהו חובה ממון וחובות להקרש).

וראי לדבר מה דוחין ואיכא כל תחזר בנזירות כמו בהקרש, כמובן בנדרים ר' ג. ב. ז. וברובים פ"א מה' מירות היד ופי' הכא, והרי בל תחזר לא נאמר על עכירות איסורי ניר חולול הנדר, אלא עלஇיחור ושעדי קיומו, כמובן בסוגיא בנדרים שם, ומהשאה נזירותו שעבר בכל אחר, (ולבחילה נחכמה הנדר לאוקמי לאו דבית רק קדום שחלה על' הנזירות, ע"ש). והיינו משומם דאסור בל תחזר נאמר עלஇיחור קיימ' נזירות כמו בנדרי הקרש ולא על חולול הנדר. (ויען ברובין סה"מ מ"ע צ"ד, שסובר, אכן איסור כל יחל ברוך באיסור כל תחזר ושלשל רגלים, וכן הרובים ביד החזקה, לבארה סופר במותו וחור בו מרביבו בסה"מ, והיינו משומם רב' יחל הוא איסור לאו השיך לחולול הנדר, וביל תחזר – לשעדי קיומו. ואפלו לשיטת הראשונים, דבhair עלי להביא עוללה מ"ד עובר בכל תחזר תיקת, וכן אין צירוקים לששלג רגלים כמובן ברין נדרים ר' ג. א, סברתו אמתית הוא, אכן כל תחזר שיך לחולול הנדר, אלא לאיחור קיומו, ורק דסוברים דיכין שעבר על הנדר חוללו, מפלא יש כאן גם איחור קיומו, ואין אין זקוקים לשערורא של' ג' רגלים). והרי הלאו דבל תחזר נאמר לא רק בנגע לנדרים אלא גם בחובות להקרש ולענינים שלא חלו ע"י טדר, כמו כל חיבוי חטאות ואשמות בכור ומושר, לקט שכחה ופהה וכיצעד באם, כמובן בריה (ה, ב. ג. א) והיינו משומם יסוד איסור בל תחזר איינו שיך לנדר אלא קיומ' נדר. (ולבד מקומות מציאות צדקה או הקורת קרבן בהקרש מובה, דהיינו מציאות וקיומים בפי'ו).

ונראה דאפלו לדעת הרובים, שלא מנה אל' עשה אחד, יכל היזעא פפי' עשה, בון בנדרי איסור ובין בנדרי הקרש. כמובן בדבריו פ"א מה' נהדים היד ופי' מה' ערין היא, מ"מ עשה זה חלקו בנדרי איסור מבנדי הקרש, ובנדרי איסור הוא רק איסור עשה, שלא לחול את הנדר, ובנדרי הקרש נס דין קיומ' יש בו וכשיג. (נדרים ט. א) (זהרי חווין, כשאומר בעבות כשרים לכ'א שבעה וקוננות. ורק נדרי הקרש ונור איבא, והיינו משומם ואין שם קיומ' מצואה בנדרי איסור, וכן דברי ר' ר' י' טוב מודה ומה שנדר ומשלם". מתחשים רק לטורי הקרש, ועיין שם בתוס' ובר' ר' י' ושיתת הרובים חמורה מאד, ובנורא מושמע, ובנורא קוננות, עצ').

ואיך ר' ליל, ודיננו של הרובים (על פי פירושו של אאי וצ'יל) ראן קיומ' העשה של קדוש יהי נהוג בימי צערתו, שיך גם להעשה של כל היזעא פפי' עשה (ורבעט בימי צערתו), ונמצא דבימי צערתו נשאר רק איסור עשה, ואיסור זה נרחה, מפני שיש לנו בשאלת, כמובן בסוגיא דיבמות, וחדר דינה לשני העשין.

יב) במדבר פרשת נשא פרה

(יח) וגלח הבניר פתח אהל מועד את ראש נירו ולקח את שער ראש נירו ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים:

מתוך: קובץ חידושים תורה - עמ' מד-מו

בדין תלחות בימי נזירות

הרובים בסה"מ מנה שתי מצות עשה: א) יכל היזעא פפי' עשה בנדרי איסור; ב) מוצא שפטיך תשמר שנאמרה בנדרי הקרש, העשים הילו חלוקים לא רק במיניהם אלא גם בעיקר חלותם ושםם, הדועשה של יכל היזעא פפי' עשה מהה רך חפצא של איסור עשה הכרוך בחולול הנדר, אבל לית בית שום חלות קיומ', דחולות קיומ' המצואה בזמנים נדר איסור אינה מעניטה כלל, מה שאיב' העשה השני של מוצא שפטיך תשמר שנאמר בנדרי הקרש. לדעת הרובין, חוץ חולות איסורין שבו, הרי הוא מוחה חולות שם קיומ' עשה וקיים המצואה הכל מ"ע שבתורה. ואם נדר להקרש או לצדקה וקיים נדרו מוצאות מקיים והוא מציאות עשה בהלכות דין קיומ' נדר. (ולבד מקומות מציאות צדקה או הקורת קרבן בהקרש מובה, דהיינו מציאות וקיומים בפי'ו).

ונראה דאפלו לדעת הרובים, שלא מנה אל' עשה אחד, יכל היזעא פפי' עשה, בון בנדרי איסור ובין בנדרי הקרש. כמובן בדבריו פ"א מה' נהדים היד ופי' מה' ערין היא, מ"מ עשה זה חלקו בנדרי איסור מבנדי הקרש, ובנדרי איסור הוא רק איסור עשה, שלא לחול את הנדר, ובנדרי הקרש נס דין קיומ' יש בו וכשיג. (נדרים ט. א) (זהרי חווין, כשאומר בעבות כשרים לכ'א שבעה וקוננות. ורק נדרי הקרש ונור איבא, והיינו משומם ואין שם קיומ' מצואה בנדרי איסור, וכן דברי ר' ר' י' טוב מודה ומה שנדר ומשלם". מתחשים רק לטורי הקרש, ועיין שם בתוס' ובר' ר' י' ושיתת הרובים חמורה מאד, ובנורא מושמע, ובנורא קוננות, עצ').

וזהרב מחוור כשמלה, דמבחן וזהר ניר שווים לנדרי הקרש, רום בנדרו ניר העשה יכל היזעא פפי' עשה הוא חפצא של קיומ' המצואה, וניר שקיים נזירותו לא רק שלא עבר על איסור עשה, אלא שקיים מ"ע כמו בענין הנדרי הקרש. ואף על גב הרובים לנדרי ניר איסור קא קרי להו, כמובן בדבריו פ"א ה"א, מ"מ בנגע

והנה דברי הרמב"ם, דאין העשה של "קדוש יהוי" נהוג בימי צרעתו וש לפреш בשני אופנים: א) רטומאת ערעת מפקיעה קדשות נזיר, וממילא או אפשר לעשה להתקיים. רקיום העשה הוא ניחוג קדשות נזירות עי גודל שער ואין העשה מתקיים עי א"י עברית איסורי נזיר גרידא, בוםן דקרושתו הופקעה; ב) רקיום עשה של קדוש יהוי תלוי במניין הנזירות וקיים מלאת שללה, והוא עיקרו של קיומן הנזירות במצווה, ולכן בימי צרעתו, דאינם עלים לו לימי נזירותו, וקיים מלאת לכך, או אפשר לעשה של קדוש יהוי להתקיים. הרמב"ם בלשונו הדגיש שני הטעמים הללו; וגם בנידון העשה של כל היועא מפני יעשה יש לנו להשתמש בשני טעמיים הללו: א) רגום עשה זה, אף שלא נזכר בו שם קדשות נזיר מטעם קומו תלוי בקדשות נזירות, ואם אך קדשות נזיר ליבא, ממילא פקעה חלות קיום נזירות, דחלות שם נזיר ואיסוריו לחוד לא עירפי מעדרי איסור, דליה בכם דין קיומ; ב) רעשה של כל היועא מפני יעשה תלוי בקיים המלאת, והוא תוכנו וענונו של עשה זה, ובזמן ליבא מלאת, ליהא לקיום עשה, דאו כל שם נזירות הוא רק חלות איסוריין, גטולי קיומ בלבד.

אלאadam נימא וקיים עשין של נזירות תלוי בקיים מלאת, יש לשואל לבוא ולשאול רהיפה בטומאה מות ובתגלחת. ודין סתייה נאמר בהן שיטת הרמב"ם היא דתגלחת רוב רשוי סותרת ל' יום אף בנזירות מרובה מבואר בפ"ח ה"א, ב; אמןם התוס' חולקים על הרמב"ם וסוברים דתגלחת סותרת רק בגיןheiten מועטות, ולדבריהם אין דין סתייה שטי בתגלחת, אלא דין גודל שער בהבאת קרבנותי, עיין נזיר לט', א), שפיר מתקיים עי א"י עברית איסוריים הללו קיום מלאת (דאמ טמא למאת או יגלה הרבה רשוי ישנה מנין המלאת), אבל בין, מהו דין קיום מלאת גביה.

ואולי בא שתיית דין אין הנזיר מקיים עשה ורק בשתיתו עוכר על ל'ית ועשה (ואיסור עשה אותו שירק למלאת אלא לעצם מעשה העכירה של נזיר).

עוד ייל,adam אך הימים שעמדו בהם עלים לנזירותו וקיים מלאת שלו, ממילא כל קיומ הנזירות ואיסורייה מיקרי קיומ המלאת, אך באותו שאנם מבטלים את מנין המלאת, דחלות עשה זה היא חלות קיום הנזירות בימי מלאת שללה. ועוד יש לעיין, מהו הדין לאחר שנתקיימה המלאת, קודם הבאת הקרבנות, דעתין נזיר הוא עד שירוק עליו אחד מן הדרמים, אם ישנו לעשה זה או לא. ומסתברא דאייכא לעשה, רהניזות ראייה היה לעלות למניין ולהתפס בקיים מלאת, אלא שכבר נתקיומה, ואין עיריכים לה. והלא אם יגלה והמ רוב רשוי סותר ל' יום מדין גודל שער להבאת קרבנות, דאף שאין זה סתייה המנין, מטעם גם בסתייה לענין קרבנות ישטו לבטל מלאת, משום דעתם הבאת הקרבנות הוא קיומ של מלאת וכמו דחוינן דאייכא עלייהו בל תאהר דנזיר, לא דש בל תאהר דקרבנות. מבואר בנדירים (וד. א).

יד) במדבר פרשת נשא פרקו

(בג) **דָּבָר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בְּנֵי** לאמור פה תברכו
את בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמֹר לְהָם: ס

מתוך: דברי הימים - עמ' רחץ

יג) במדבר פרשת נשא פרקו

(כג) **דָּבָר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בְּנֵי** לאמור פה תברכו
את בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמֹר לְהָם: ס

מתוך: דרש דרש יוסף - עמ' רטז

מרכבי ברכת הכהנים

נשא: כה תברכו את בני ישראל אמר להם (ו), (כ"ג). ורש"י פירש אמרו, כמו זכר שומר. ונראה לפרש זהבדל יש בין זכר לבין זכר, ד Zukor הוא לשון ציווי לעשות איזו פעולה מסוימת, ואילו היה כתוב זכר את יום השבת לקדשו, רק היה במשמעותו שנקדש פעמי אחחת שבת, ובזה היה נגמר כל המצוות. אבל מאחר שכותוב זכר, והכוונה לפעלה הנמשכת ביום, משמש שטচור משך כל השבעה את עין קדושת וחשיבות השבת, וכמנגנו של שמאי הזקן, שהיה מניין מעה יפה לאכול בשבת, וכן כלל בזה שיש לקורת ימי השבעה לפי מניינים ליום השבת (ולא בשמות פרטיים כגון סאנדיי ומאנדיי), (עין דברי הרמב"ז לפי יתרו עה"פ זכר, ומשי"כ שמה בליקוטי תורה, עט' רפ"א אות ט"ו), ככלומר שלא נסיח דעת מן השבת משך כל החשוב.

וכען זה נראה לפרש בקשר למצאות ברכת הכהנים, דלא סגי במא שיאמרו את נוסח הברכות פעמי אחחת ביום, ונמרינו, אלא כלל בהך מצואה פשרה נמשכת, שייתעניינו ויתעסקו תמיד לברכים, ובלבב צrisk שתהיה חרוצה שרותם לברכים, ואשר על כן אומרים בעוצת הברכה אשר קדשו וכו' וצונו לברך את עמו ישראל **באהבתה**, מה שלא מציין בשאר ברכות המצואה, לברך אקבץ להניח תפילה **באהבתה**, או לישב בסוכה **באהבתה**, זהה שיהיו רגשי אהבת אחיהם בני ישראל לבבם מוחות חלק-עצמי מגוף המצאות, וכאמור, ואשר מותאי טעמא נהנו בחורייל שלא לישא כפיפות בימונות החול אלא רק ביו"ט, דטובי עין הוא יברך, וכל ימות השנה הכל טרודים בפרנסתם, ורק ביו"ט נמצאים הכהנים במצוות רוח של שמחה, ושפיר אכן לבבם רגשי אהבה כלפי האחרים.

עלינו להבהיר את מהותה האמיתית של ברכת הכהנים. ניתן לטעון שמצווה זו כוללת שני מרכיבים נפרדים: מסירה של ברכה ישירה מה והשראת השכינה, בברכת הכהנים יש יותר מאשר מסירה של ברכה. במחותה היא פגישה בalthi-אמצעית עם השכינה. היא מאפשרת לנו מפגש אינטימי, פנים אל פנים, עם ה'. הרבה, בדרכו הקלאסית, הסביר היבטים אלה באמצעות ניתוח מודוקדק של הלכות ספציפיות הקשורות למצאות ברכת הכהנים, כמו גם של מצאות קרובות אחרות. המשנה במסכת מגילה¹³ כוללת את ברכת הכהנים בראשית הפריטים הדורשים מניין. המקור לדרישה זו, קבועה במקום הגمراה, בפסוק "ונקדשתי בתך בני ישראל"¹⁴. הגمراה מסיקה מכך את העיקרון שככל "דבר שבקדושה" – דהיינו המתרחש בין הימים, בדרך כלל שליח הציבור, לבני הקהלה העונה לו – ייאמר, או ייקרא, במניין בלבד. מכיוון שיש בכך שימוש במצב קידוש השם, הוא דורש מניין. לבוארה, משתמש בשזה המקור הרלונטי לברכת הכהנים. הר"ן, בפירושו על הדרי"ף, מציין שחוות מניין של עשרה גברים לברכת הכהנים נגזרת מהביטוי "בני ישראל", המוזכר בתחלת פרשת ברכת הכהנים. אולם, כאשר הרמב"ם עורך הלכה זו במשנה תורה, הוא כותב במפורש שהסיבה שלברכת הכהנים נדרש מניין של עשרה גברים היא שזהו "דבר שבקדושה"¹⁵. מדוע כל כך ברור שברכת הכהנים היא "דבר שבקדושה"? וזאת בשל היבט "השראת השכינה" המצויה בה.

¹³ משנה, מגילה כ"ג ע"ב. ¹⁴ ויקרא כ"ב, ל"ב. ¹⁵ הרי"ף, דף י"ג, ב. ¹⁶ רמב"ם, הל' תפילה, ד, ה-ה.

טו) במדבר פרשת נשא פרך

(בג) דבר אל אהרן ואל בניו לאמור מה תברכו
את בני ישראל אמר להם ס

מתוך: נפש הרב - עם שב-شد

צירוף המברך והמתברך, לזה כבר לא מצינו שיוועל שומע כעונה, דסוח
כל סוף – הרי חסר הצירוף שביניהם.

וכמדומה לי שהוסיף בה רבענו עוד ואמר (ואולי היא הוספה מאחד מהتلמידים), דהנה בגמ' ריה (סוף פ"ג) מבואר, דכהן המשוער פסוק ט�ף בברכת כהנים עובר משום כל Tosifah. והנה התוס' בסוכה (לא: ד"ה הוואיל) בארו בנמי' שמה, דכמו דין אדם יוציא יה"ד מינין אה"כ עטלים בדרך נדילתן, כמו"כ אין אדם עובר בכלל Tosifah בהוספת מין חמישי אה"כ עטלו ניב' בדרך נדילתו. וכן מתבאר יסוד זה מותוך סוגיות הנמי' בעורכין (זהה סוף ע"ב), דין עוברין בכלל Tosifah אה"כ עושים את ההוספה באותו האופן שצרכיים לעשות את עיקר המצווה. ולפיכך, מי מיד מצאות צרכות כונה, לעבור בכלל Tosifah נמי' בעי כונה. [והשווה שכתב, שאין הכהנים רשאים להוסיף ברכה על שלושת הפסוקים... לא בקול רם ולא בלחש, ומماחר דבעין קול רם בכדי לצאת יה"ד המצווה של נ"כ, הוליל שאף לעבור בכלל Tosifah נמי' בעין שיאמר את הפסוק העטף בקול רם נ"כ. [וכבר עמד על כך המשניב בבה"ל לסת' קכיה סכ"ז, דיה ואם הוסיף. (ד"ע).] ולפי האמור יש ליישב, שאילו היה דין קול רם בנinc שוה לדין קול רם שבמקרא ביכורים, והיינו – פרט באופן האמירה, והיה נמנה כאחד מפרטי עשיית המצווה, יהיה דלא היה באופן האמירה, והוא יתיר בבל Tosifah מבלתי שייאמר אף הפסוק הנוסף בקול רם. אבל לפמשנויות, דעתין הקול רם שבנinc הוא לשם יצירת הצורך שבין הכהן המברך ובין הקהל המתברך, ניל דזה הווי כבר פרט בחלות הברכה על הקהל, וכו' – בקיים המצווה [ולא כמו במקרא ביכורים, שהדין קול רם הווי פרט בעשיית המצווה], ובאמירות הפסוק הנוסף הרי בודאי ליכא שום קיום מצווה, ולפיכך אית ליה להרמב"ם, ובכלกรณיא לא שייך לומר שלא יעבור בכלל Tosifah אה"כ יעשה את ההוספה עם כל פרט עשיית עיקר המצווה.

פרשת נשא: (בדין קול רם בנשיאות כפים) בס' בית הלוי על התורה (בחיה שבסוף חומש בראשית) כתוב דל"א שומע כעונה בנשיאות כפים משום דבעין שיחיה בקהל רם, וזה הכהן השומע הברכה מחברו ו��ינו אומר כלום בפיו, לא עדין מכון המברך בעצמו בלחש, דלא יצא. והשיג עליו החנייב בתשרי משיב דבר, דאר במקרא ביכורים הרי ביע גיב' שיחיה בקהל רם, ואעפ"כ מבואר במשנה (פ"ג מ"ז) שבראשונה כל מי שידע לקרות קורא וכל מי שאית יודע לקרות מקורין אותו. נגענו מלהbias. התקינו שייחיו מקורין את מי שידעו ואת מי שאיתו יודע (כדי שלא לביש את מי שא"י), ווים שמה דכונת מקורין הינו שהיה מוציאים אותם באמרת ארמי אובד אבוי עיי' שומע כעונה, הרי להדיא דשייך שומע כעונה אפילו היכא דבעין קול רם, דחויב כאילו גם אמרית השומע הייתה בקהל רם.

והנראה לומר בכוון הגאון בעל בית הלוי, דשאני דין קול רם בגין קול רם שבמקרא ביכורים, דבנ"כ – הכל תלוי בגודל הקhal, דכמו דבעין לברכת כהנים שיחיה פנים כנגד פנים, בכדי ליצור צירוף בין המברך ובין המתברך [והשווה דברי הספרנועה"פ קח מס נא אליו ואברכם, וזה"פ עברה נא ואראה (ד"ע)], כמו"כ בעין שיברך בקהל רם בכדי שיוכלו כל הקהל המתברך לשמעו, ואם יש שם קהל קטן, וכולם סמכים אצל הכהן, שני בקהל רם פשוט באופן שישמעו כולם. ואם הקהל יותר גדול, ועומדים קצתם בריחוק ממקומות מהכהנים, בגיןו את קולם יותר, בכדי לייצור צירוף זה שביניהם. ואיה"ע דשפוי אפשר לומר דעתך דין שומע כעונה חשב כאילו השומע גם קרא את פרשת מקרא ביכורים בקהל רם, דשם הוא גדר העניין דקהל רם פרט באופן האמירה, וכל אופן האמירה עובר אל השומע מכח דין שומע כעונה. אך דין קול רם דנ"כ, שאינה הלכה באופן האמירה, אלא עניין של

טו) במדבר פרשת נשא פרק נ

(כו) ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום: ס

מתוך: ימי זיכרון - עמ' מד-גה

דרש רב עירא דרוש נאה: אמרו מלאכי השורט לפני הקב"ה: כתוב בתורתך "אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד" (דברים י, ז) והלו אתה נשא פנים לישראל דכתיב: "ישא ה' פניו אליך" (במדבר ז, כו)! אמר להם: וכי לאasha פנים לישראל שכתבת לחים בתורה; "וأكلת ושבעת וברכת את ה' אלהיך" (דברים ח, ז) – והם מזדקדים על עצם עד צוית ועד כביצעה" (ברכות כ ע"ב).

ניסיאת פנים פירושה: הסתכלות פנים אל פנים בפני הזולות ודרכם עד לתוך תוכה של נשמותו. הקב"ה נשא פנים לישראל. כאשר יהודים נכשלים בחטא, אין הקב"ה ברוח עניינים חיצוניים – מהו נתחלל בטומאה. מבטו האינטימי חודר עמוק עמוק לתוך הנשמה והאישיות הישראלית, וב עמוקים האנושיים הוא מגלה את הנשמה הפנימית הישראלית שנשאה קיימת בטוהרתה ולא נתחללה בעוננות. הקב"ה מבקש כביכול את פניו הקודש של היהודי ומוצאים בתוככי אפר החולין.

כל זה על שום מה ובוצות מה? מפני שכך נהגה לפני הכנסת ישראל בנשיאות פנים בכל תולדותיה. אף בזמנים קשים של הסתר פני השכינה, שבhem הכל התאכזר על הכנסת ישראל באוצריות איזומה עד ששקעה כולה באבלות וצער – לא בבקשת תשובה מיד על שאלותיה הנוקבות: למה? מפני מה?

... אף כאשר אדם מישראל מתייסר ושרוי בביתו בעניות ודלות וביאוש, כשכל "ושבעת" שלו אינו אלא "כביצה" או "כזית" ולפעמים אף לא בשיעורים מזעריים אלה, מתייצב היהודי ואומר ברוב התלהבות: "ברוך אתה די אלקיינו מלך העולם הוזן את העולם כולו בטובו, בחן בחסד וברחמים". היהודי המש肯 משווה נגדו תמיד את הרbesch"ע ואף נשא לו פנים.

יז) במדבר פרשת נשא פרק ז

(א) ויהי ביום פלotta משה לפקים את הפישבן וימשח אותו ויקדרש אותו
ואת כל פלו ואת המזבח ואת כל פלו וימשחם ויקדרש אתם:

(ב) ויקריבו נשייאי ישראל ראשית בית אבותם הם נשיאי הפלטה הם
העדרים על הפלקרים:

מתוך: על התשעות - עם קמבל-קמג

הדלקת הנרות בידי אהרן

המודרש שואל: מרווח נסמכה בתורה פרשת הולקת המנורה אל קורבנות
הנשיות?

יודבר ח' אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואסודת אליו בחعلתך
את הנרת אל מול פyi המנורה יארו שכעתה הערותי (במדבר ח,
א-ב). מה כתיב למעלה מן העניין? טנאמר: ייהי ביום כלות
משתה... ויקריבו נשייאי ישראל (שם ז, א-ב)... אחד עשר שבעתים
הקריבו ושבעת אפרים הקרכיב וככל הנשיותם הקריבו חוץ מנשייאו
של לוי... ואחרו לא הקרב עם הנשיותם, וזה אמר: אויל שמא
שבכלי אין הקב"ה מקבל שבעת של לוי. אמר לו הקב"ה למשה:
לד אמר לו לאהרן, אל תהיירא, לגדולה מזו אתה מתוקן. וכך
נאמר: "דבר אל אהרן ואסודת אליו בחעלתך את הנרות"
הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים הם נהוגים, אבל הערות
לעולם: "אל מול פyi המנורה יארו" (במדבר רבה טו, ז).

מאבקם של הנשיותם, הנציגים הפליטיים של העם, מתנהל תמיד בשדה
התהברתי-פוליטי, השופף לעיני הציבור. הם מרווחים על כל צער, מכריזים
במורוק על כל מתנה או קורבן:

והי התקיריב ביום הראשון את קרבנו נחטעו בנו עמיינדב למיטה
יהודיה. וקרבנו קערת כסף אחת שלשים ומאה טשקללה מזוק אחד
כסף שבעתים שקל בטלול הקדש עליהם מלאים סלת בלולה בשמו
לטעה (במדבר ז, יב-זג).

וכן הלאה. يوم אחר יום מוערעת ההברה הציבורית בשפע על המנהיגים
הפליטיים, המוכבלים את העם בשורה המתשל. הם נוכחים בכל חגיגה ונרא
שמכבדים אותו על כל דבר ודבר. העם הפשט מבין היטוב מהם ניזחנות

פליטיים – מאבקי חרב וקשת, הוכבלת נשים אל שורה הקרב.

אר רעהו של אהרן חלשה עליו משוט שלא הוא ולא אף אדם אחר בן שבנו
נטל חלק בתהנותה המזבח. אהרן, היהודי הטסורי, חש מעט מקופת. אהרן
הצעוג, השקט, זה שלעתים קרובות התיר שייעליבוחו וישראל עלי אבניים, זה
אשר פעמים ורבות כפף את קומתו לפני עצמו, לא העיריך את העורבה שהוא זה
המסחר לשמוד על המנורה הROLICK, שהוא זה המכון על קידושה תוך הקרבה
עצמית ואהבה בלתי מסוגת.

לולי אהרן ומשיחותו לשמרות קידושו של המשכן, מי יודע אם יכולות היו
הנשיותם להקדיש את כל הכהן וההוב. ככל הנראה, מאמציהם היו מיזהרים
בלעדיו. מכל מקום, אהרן חש דזה ונברך, משוט שאיש לא זכר אהרן, איש לא
шиб Ichotheratos לא זכו לתהנותה לב. "אמר לו הקודש ברוך הוא: חיזק,
שלך גודלה משליהם" (רשי, במדבר ת, ב, בפרטואה של המורה תביל). אל
תשיק בדיבאו: תפקייד בהיסודותיה לעולם לא יישכח.

מי שוחרר כל הנשכנות מכך וידע את התקפיך שטילא אהרן, היהודי
הטסורי, בהענקת חי נצח לקהילה היהודית. אלו היו גם מעשייה החורשיטים
של רחל, אשת רבי עקיבא, אשר כמעט ונודעה בירדי ההורן. הא אמר לאהרן:
התרומה שתורת תאיר לנצח. סבטייך אני שחזרבן וגולת לא יכבר את הנרות
שתערוך; חנוכה שלך היא חנוכה העומדת לעד, חנוכה לדורות. הלהבות
שהעלית ימשיכו להאייד, גם כאשר המקדש לא יעמוד עוד על מכובנו.

כיום אשר חונגים את חנוכה של אהרן. באמצעותו ובזכותו יכולות הנשיותם
של היום לקום על גליהם ולעטוד איתן. "שלך גודלה משליהם".

הדר במנוחה דמיורי נמקומם. וכך כיוון
כל צהיר בכלי, וט"כ גמסותם כר פיר
ין כתף גס צהיר כלים, מטהיל לזרות
לט ינור מלון גמלון גלגד.

אף דכני קהת נטהו מה כל kali בքרת
הפיולו הלו דליך מליכס דין
גמידך גמוקומן, ולח"כ יוליר נבן משל
ודורות, אף ניחח דה'יך דין מקום גמסויס
יעילו נכם, הכנ נפין סיינו גמקרות נחלות
פס kali שרתק, וחוינן דה'יך מקדוטין אלל
גנערה, כמנולר גזוחויס דז' פ"ת ומולך
גמקרות, ממוקס למקום, לנכל דין כל
טיטולך דמלות נטילך לוייב הלא חון חון
למקודט, ולח"כ גמקרות פלמו לה שירך כל
יון כהף וחון למקודט לה קוינן kali שרתק
כונס פטוט דכל כסודר גנטוילח כמסכן
כללו גמסע במאהות כיר לעיפונת, וכלי^ו
סודר בגיטולך כל kali שרתק מפורט גפרת
גנדזער (ז), וצל במנורה נטהו זייד טט
גמנורה, וצל האולון טט כטולון, וצל
וואצ'ם כוכב טס מזונם כואכט וצל מזונם
גיגומת טס מזונם בנטויסט, ולח"כ גמלה
וננס מלות כהף גלמרוב רק מל מלות
טיטולך כוז, ומAMILIG נזרוות לה יוליר דכין
לוליכם דין גיטולך על במנורה וכדומה,
גAMILIG ליכא נס על kali שרתק שלאט.

אשר נפץ כי ניחם דורי ברכמ"ס שפסק לדווות ליכת מנות כחף עליה נחרון כלגד, ודצלר כלום מנות כחף יהו ינוי, וכמו פנמהלך דמלות דינס וסמס פסקט פלט נמקומס, מסלה"כ נחלון דכוול סלדר נמלות זמו הכל מוקס. וכלה נצמפסות כי דין כתף חפר נטהליי כלים, שיינו מזוס דמסע כמחאות כל כמאנן כללו טיב נכס דין סייזו נמקומס, כל צדר וודער קמנוחן, מחלות דין כל סדר כמאננות. ורהי נוב מהה דמנואר נמנחות וב ג'אך דלפיר נמ"ז דלט כי קוזאט יהונכה זכינכ נצפת מסע וסילוק היל אונמד, וליחס כפניות כי נפסל צוות, מ"מ נצפת קכלות כי פל כטולחן, נצפת מסע, יוט נפסל מגזע"כ דולחן כחמייד עליו כי. כי היין נצפת כמאנות כיתח גלות דין כל סידור נמס כמי שלחן. לאכ רמפורס וחלות סייזור למס כמי שלחן. לאכ רמפורס וחלות פס טולמן למנותו לה פסקט ער, ווֹק דלט צימוכי לה קוזאט היל מופת, וכריי קלוי מ"ז וכלהט נפסל צוות, וכבלמן מקומו נחול נחאל מוענד, מע"כ ג'אל דלט דלפנין כלהט מיקרי יהו חזן נמלחמו, מ"מ לפניין יין סייזור כמאנן וכבלו דצפנן סייזו כמאנום כמאנום, מועלן כן גויס"כ כל

כל בקופיה כיל רק מפלור כלים, דכיווינ
ונגרר וטולון ומזהם כזבב וכווין כ"ס
טהנים קדושים. אכן ניחח וכל בני כלים
כפכמייס, ודיניס כו' נפמוד נמקומם
במאות, לש ילו מון נמקומם נמקודש
נקטב מכס חלות זינס וטמס. וולף
קדושת בנז' פלכס לול פקפא, הכל מנות
תנתק דנלהרכ נמסויס פל הלו בכליים,
אליאנס חלוייך זקוזת בנז' אל כ"ס, כי
אחס דחלוי זחלות זמס, סס צולמן מנורה
מזגת, דכווינ חלות סס נפ"ט נמותון, וחכ
זיטו הלו נטעה סאס נמקומם, דליהול
נכasses חלות זינס דכווינ עמידה נמותון
כמזכות, ולול נטעה סאס נמותון נמקומם.
בזוב חלוק הלוון מכל בני כלים, זחלות סס
הלוון הכל נמי מקומו, וולף מון נמותון
טלטולן הכל נמי מקומו, נטעה סאס נטומט דף
זע"ב כרי דכל מקום עכו, כרי כו' כו'
נחלות זמו וולפי נטעת נטולה. וכן מנטמע
כלמג'ס פ"ג מא' כלו נמקודש כירג', דכל
מקום היוך כלו אל כסרת כדיזים מן
כלו, וכלאו זס נכל דהיוך כלו חפר
נטעת נטילה, כרי לאכודה דהיוך חלות סס
הלוון חפר מון נמקודש, דלי' לנו כרי לה
כרי שיז כלו.

יב) במדבר פרשタ נשא פרק ז
(ט) ולבני קהה לא נתן כי עבדת הקדש
עליהם בפתח ישאו:

**מתוך: חדשי הגר"מ והגר"ד
על ענייני קדושים - עמ' כה-כו**

*פ"ב מה' כל' המקדש הי"ב ויל' געת סמליכון לח' כל'רין ממוקס למקוס לח' מוליכון לח'ו לח' פל' כנ'כמ'ס וליח' פל' בטגלוות וכור' לח' מ'ז'ס ננט'ו פל' בכח'ן זנ'המר לי' פצ'ו'ו' וכיו'ו'ו' דר'ת' ברמ'ג'ס זכת'ף יט'ו'ו' פ'כ'ל' וכיו'ו'ו' דר'ת' ברמ'ג'ס כ'יל' דכ'ל'ו'ו' זנ'המר לנ'ני' קכת' זכת'ף כמס'ות זל'ר'יכ'ס נ'ק'ה' דז'ק'ל' פל' בכח'ן, כ'ול' דין זנ'המר ה'פ'ר' לד'רו'ות' וכמ'ג'ט' (מ'ז'ס פ'ע'ג') בק'ק'ב' מדו'ש כח'ג' ברמ'ג'ס דין ז'ב' ר'ק' פל' כל'רין ג'ל'ג', כל'ל' סמ'ז'ס כ'יה'כ' פל' כל' מ'ס'ה' ז'ני' קכת', ד'כ'יו'ו' מ'נו'ר'ה, ט'ול'ח'ן' מ'ז'מ'ה' ו'ט'ל'ר' כל'ו' ש'ר'ת' ו'ל'ג' ט'פ'ר' לד'רו'ות' נ'ט'ל'ר' ב'ל'ו'ו' פל' כל' ז'נ'ר'ו'ו'.

ונראה וככיו נס מזכה כמיון כי ממעל
כני קכת, ופצעט ולזרותה כל ינור
גבי דין כתף, וככיו הינו כלו סרת
וקוזחתו הייל קדושת מקוס זכוי קדוש
וליה' לסת נתקר ממוקתו כל סוי מזכה
כמכוול נזחות דף כ"ג, דמלוק מזכה
כמיון ממנה כווכב וככלו רופא וככלו כלו
שר, וממילון כל סייך גבי דין כתף. וליה'

ונראה זה, דכל הקרןנות סקריםיו בנסיבות נס' מתכוון להרן. סוף סקרנות כי קרן ייחד ולמ' קרן ליבר, מ"מ נס' להרן הקרן הקרן קרנות ייחד במילויים וכן חטלהנדנה כלהיתן צפ' סמיינ' הכל מעיקר חלשות דעתו של הרן כי מכף להמת עארה זוכג מלהה קטורת. סכרי מידות כי נקטרת בסיסים, סבקטיריו קטורת ייחד [כלהיתן גמינהו ג', ה']. וכנה הרן אף כי מקטיר קטורת בכל יוס', הכל נס' כי מקטיר קטורת ייחד, וזה כי חלשות דעתו של הרן כל זוכג לקטורת ייחד. וע"ז כי מה כתוב - ב传达ה - "כל גדרה מסללה טהרה מדליק ומטייג לת הנורות", לפי יה' להקטיר קטורת נלי לדלקת נורות, כמו"כ נפ' מה' כתובו כתובות יט' קטיריה, וכקטורת כתובות קריינ' בז' כתובת מה' נורות להטבת צמי' נורות, כלהיתן ציומה (יד, ב) וברמגן'ס צפ' משל' הו"מ כלב' 2', ונמלה סגלי לדלקת הנורות חקר כל פקיעות כל פקטורת קטורת, וכקטורת תליה נורות [וגם "קטורת ייחד" כלל זה], וזה ב传达ה דכל גדרה מסללה בסיס תלויים צנ' ודו"ק סייט.

יט) בדבר פרשת נשא פרק ז
(פ') בפטות זהב שתים עשרה מלאת קטרת עשרה עשרה
הפט בשקל הקדש בל זהב הפטות עשרים ומאה:

מתוך: הררי קדם-חלק א - עמ' שח

ביאור דברי רשי' בר"פ בהעלותך ישך גדרה משליהם"

כתב רצ'י זרים פרשת צבאלותך, "למה נקמלה פ' סמנורה לפ' בסיסים לפי סכדרה הרן חנוכה בסיסים, חלסה דעתו של הרן כי אם עמס' חמוץ כל כו' ולמ' צצטו, חמר לו בקב' ח'יך צלך גדרה מסללה טהרה מדליק ומטייג לת הנורות, ומוכחה ודקלת הנורות כי מדור חנוכה המזבח, ועל צלך גדור מסללה חמוץ חמוץ ע"י הנורות גדרה מהנוכת המזבח ע"י קרונות בסיסים, ועיין ברמגן' סס שכח צלך רק זמן הרן כי הנורות חלק מהnocת בבית, הללו גם בחזמניהם כיו הנורות חלק מהnocת בית, כמו שכח למ' רמזו הללו לנורות חמוץ בחזמניהם". וכנה על פירוט רצ'י קפה מטה'ק ברמגן', מה' ב传达ה כי נס' צבאלות נורות סמערכה, וכל' כי לא קרנות רcis' סקרים גמילויים חמוץ בית, ועיין סס ברמגן'.